

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 143 • EYLÜL 2008

5 5.00 YTL • ISSN:1307-6620

- *Vergi faize gidiyor*
- *Kurumlar vergisinde çarpık tablo*
- *İşsizlik oranı sabit kaldı, işsiz sayısı 41 bin arttı*
- *Türkiye sağlıkta OECD sonuncusu*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

Yayın Kurulu

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmob.org.tr

e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Fersa Matbaası

İstanbul Yolu 12.Km.Dökmeci San. Sit.
10.Cad. No:5/8 Şaşmaz/ANKARA
(0.312) 278 43 56

Basım Tarihi : 08 Eylül 2008

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

TÜRMOB Genel Kurulu

TÜRMOB 19'uncu olağan Genel Kurulu, 18-19 Ekim 2008 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilecek. Yurdun dört bir yanından gelecek 3001 delegemizin katılımıyla gerçekleştireceğimiz, Genel Kurulumuz yine en yüksek katılımlı kurullardan biri olacak.

Mesleğimizin yarınlarına ışık tutacak olan Genel Kurulumuza bu yıl meslek yaşamızda yapılan değişiklik damga vurdu. Bu değişikliklerle birlikte ikincil mevzuatında yeni baştan düzenlenmesi gerekiyor.

Anayasamızın 135 inci maddesi meslek örgütlerini düzenlemektedir. Bu madde, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının siyaset ve özellikle iktidarın etkisinden arındırılmasına yönelik bir anlayış sunuyor.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, siyasi etkilerden oldukça uzak, güçlü mesleki yapılanmalar olmaları, mesleğin gündem ve meselelerine bu güçlü yapı çerçevesinde çözüm üretmeleri ve siyasetin bu noktada kendilerine yardımcı bir konumda bulunması gerekiyor. İktidarlara düşen görev ise mesleğin ihtiyaçlarına yönelik çözümleri gözetmektir. Arzu edilen ve demokrasinin gereği de bu yaklaşımdır.

Demokrasiyi tüm kurum ve kuruluşlarıyla özümsemek ve bunun gereğini yapmak hepimize düşen en önemli görevdir.

Etkin ve güçlü bir meslek örgütü oluşturan meslek camiamız, bundan sonra da aynı anlayışla yoluna devam edecektir.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Sekreter

Vergi faize gidiyor

Toplanan vergilerin önemli bir bölümü hala faiz ödemelerine gidiyor. Son yedi yılda elde edilen vergi gelirlerinin yarısı faiz ödemelerine gitti. Devlettten faiz geliri elde edenlerin ise bu gelire karşılık neredeyse hiç vergi ödemesi en büyük çarpıklığı oluşturuyor

Vergi gelirlerimizin konsolide bütçe harcamalarını karşılamakta yetersiz kalıyor. Vergi gelirlerinin faiz ödemelerini bile karşılayamadığı günlerden, verginin üçte birinin faiz ödemelerine ayrıldığı bir döneme gelinmiş olmasına karşın hala faiz ödemeleri bütçenin en önemli kalemi olma özelliğini koruyor.

Son yıllarda görece bir iyileşme yaşanmasına karşın henüz tatmin edici düzeye ulaşamadı. Toplanan vergiler eğitim harcamalarına, sağlık harcamalarına veya yatırım harcamalarına gitmek yerine maalesef

faiz ödemelerine gidiyor. Yani kamu harcamalarının kaynağını yüksek ve kaliteli eğitim veya sağlık harcamaları için değil, ne yazık ki faiz ödemelerini karşılamak için kullanılıyor.

Son 7 yılda, 2004 yılındaki ek vergi, normal vergi vergi barışı vs. topladığımız tüm vergiler dahil, vergi gelirlerimizin yüzde 51,14'ü eğitime, sağlığa veya yatırıma harcamalarına değil, doğrudan borçluların faizini ödemek için kullandık. Bu demektir ki, son 7 yılda ülkemizdeki her vergi mükellefinin ödediği verginin yarısı doğrudan

devlete borç veren varlıklı kesimlere gitmektedir. Son 7 yıllık dönemde devletten faiz geliri elde edenlerin bu gelirleri için neredeyse hiç vergi ödememiş olması da ayrıca dikkate değerdir. Bu durum, ülkemizde zaten kötü olan gelir dağılımını dar gelirli olan aleyhine bütçe yoluyla maalesef daha da adaletsiz hale gelmekte.

2007 yılında Türkiye'nin GSMH rakamı 646.893 milyar YTL olarak gerçekleşti. Yine 2007 yılı bütçesinde faiz ödemeleri için 48,7 milyar YTL ödendi. Yani 2007 yılı içerisinde 75 milyar insanımızın

YILLAR	Vergi Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Gid./Vergi Gelirleri
2000	26.503.698	20.439.862	% 77,1
2001	39.735.928	41.062.226	% 103,3
2002	59.631.868	51.870.659	% 86,9
2003	84.316.169	58.609.163	% 69,5
2004	101.038.904	56.448.490	% 55,9 (yüzde 62,7)
2005	119.621.390	45.679.532	% 38,1 (yüzde 42,7)
2006	137.474.325	45.945.232	% 33
2007	152.835.000	48.752.891	% 31,9
Toplam	721.157.282	368.808.055	% 51,14 (ort)

yarattığı milli gelirin yüzde 7,54'ü devlete borç verenlere gitti ve ödenen bu paradan da ne yazık ki neredeyse hiç vergi alınmadı.

Oysa 2007 yılında ekonomide mal ve hizmet üreterek 100 YTL gelir elde eden herkes, bunun yaklaşık 23,6 YTL'sini devlete vergi olarak ödedi, devlet ise bu 23,6 YTL'nin 7,54 YTL'lik kısmını sadece kendisine borç verenlere faiz olarak geri ödedi. Ödenen bu faizler ise büyük tutarlar için 3-5 bin, diğerleri için ise aileleri ile birlikte yaklaşık 1 milyon kişiye gitti.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) verilerine göre bankalarda 1 milyon YTL'nin üzerinde hesabı bulunan mudi sayısı 20 bine ulaştı. İki yılda yerli milyonerler arasına 5 bin kişi daha katıldı. BDDK'nın son açıkladığı bankacılık verilerine göre, son iki yılda 5 bin kişi daha Türk mil-

yonerler arasına katıldı. BDDK rakamları, bankalarda 1 milyon YTL'nin üzerinde hesabı bulunan Türk mudi sayısının Şubat 2008 tarihi itibarıyla 20 bin kişiye ulaştığını ortaya koydu. Buna göre, geçtiğimiz yılın aynı döneminde 18 bin olan Türk milyoner sayısı 1 yılda 2 bin kişi artmış oldu. 2006 yılının aynı döneminde ise bu sayı 15 bin kişi olmuştu.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun raporlarına göre Türkiye'de 73 milyon mudi bulunuyor. Bu sayının içinde tasarruf mevduatı, döviz tevdiat hesabı, resmi kuruluşlar, ticari kuruluşlar gibi birçok kesimin banka hesapları yer alıyor. Bu hesaplarda 357 milyar YTL'ye yakın mevduat bulunuyor. Bunların yaklaşık 20 bini ise 1 milyon YTL'den büyük hesapları içeriyor. Bazı bireylerin birden fazla hesabı olduğunu da dikkate alındı-

ğında aslında bu rakamın 12-15 bin kişi anlamına geldiğini söylemek mümkündür.

Türkiye'de bankacılık sektöründe yurtiçi yerleşiklerin, 1 milyon YTL üzerindeki mevduat tutarı 2008 Şubat ayında geçen yılın Şubat ayına göre yüzde 14,6 artarak, 22,5 milyar YTL düzeyinden, 140,5 milyar YTL'ye çıkmıştı. Bu durumda bankalarda '1 milyon üzeri' mevduatı bulunan Türk milyonerlerin kişi başına mevduat tutarı da 7 milyon YTL'yi bulmuştu.

Şubat ayı verilerine göre, yurtiçi yerleşiklerin mevduatında en büyük artış 50 bin - 250 bin YTL arasındaki mevduatta yaşanmıştı. Bu kalemde geçen yıla göre artış yüzde 19,6 olmuştu.

Bu veriler, Türk vergi sisteminin nasıl yıllardır faiz geliri elde edenlerin lehine düzenlemeler içerdiği

ve bu düzenlemelerin yol açtığı gelir dağılımı adaletsizliğinin boyutlarını göstermek.

Bilindiği üzere banka mevduat hesaplarına ödenen faiz için tutarı ister 500 milyon lira, isterse 500 milyar lira olsun, aynı oranda yani yüzde 15 vergi kesintisi (stopaj) yapılmakta.

Oysa mali güce göre vergi alınabilmesi için vergi tarifesi-nin artan oranlı olması gerektiği bilinen bir gerçek.

2008 yılı bütçesinden faize ayrılan para 56 milyar YTL'dir. Bütçede faize ayrılan para, toplam vergi gelirinin yüzde 34'ünü yutmakta. 28 Haziran 2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Orta Vadeli Programa göre gelecek 3 yıl içerisinde de faiz ödemelerimizin her yıl 50 ila 60 milyar YTL arasında gerçekleşmesi beklenmekte.

2007 yılında Türkiye'de bankalar mevduat hesabı sahiplerine 35.2 milyar YTL faiz ödemişti. Bu faizler üzerinden ise tutarı ne olursa ol-

sun yüzde 15 oranında stopaj yapılmıştı. Başkaca bir vergi de yok.

Türkiye'de 73 milyon mudiden yaklaşık 20 bininin bankalarda 1

milyon YTL'den büyük hesapları bulunuyor. Bazı bireylerin birden fazla hesabı olduğunu da dikkate alındığında aslında bu rakamın 12-15 bin kişiye kadar düşüyor.

Yine 2007 yılı içerisinde hazine bono ve tahvil sahiplerine 41.2 milyar YTL faiz ödendi. Bilindiği üzere 01.01.2006 tarihinden itibaren ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilecek olan faiz gelirleri ile bunların alım-satım kazançları üzerinden Türk vatandaşları için (tam mükellefler) için yüzde 10 oranında stopaj yapılmış, yabancılar (dar mükellefler) için ise yüzde sıfır yani hiçbir stopaj yani vergileme yapılmamıştı. Eğer devlet tahvili ve hazine bonosu 26.07.2001 ila 31.12.2005 tarihleri arasında ihraç edilmişse bu kâğıtlardan 2007 yılında elde edilen 361.146 bin YTL faiz geliri için herhangi bir vergi ödenmedi.

Görüldüğü üzere devlet alt gelir düzeyine sahip mükelleflerden topladığı vergileri sayıları 20 bini geçmeyen zenginlere faiz yoluyla aktarmakta. Devlet aracılığı ile haksız vergi düzenlemelerinin de teşvik ettiği fakirden zengine bu kaynak transferi, fakir insanlarımızın durumunu daha da kötüleştirmekte, belirli birikime sahip olanların durumunun ise normalin üzerinde iyileşmesine yol açmakta.

Kurumlar vergisinde çarpık tablo

Kurumlar vergisinin yarısını 100 mükellef ödüyor. Kurumlar vergisinin yüzde 25'ini ise sadece 10 mükellef ödedi. 634 bin mükellefi olan kurumlar vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payı ise yüzde 9.

Türkiye'de Kurumlar vergisinin mükellef sayısı, Aralık 2007 sonu itibariyle 634.569 olarak gerçekleşmişti. Bu rakam 2005 sonu itibariyle 593.166 idi. Bu durumda 2006 ve 2007 yılında toplam 41.403 kurum için yeni mükellefiyet tesis edildi.

Aralık 2007 tarihi dikkate alınarak, kurumlar vergisinin mükellef sayısını iller bazında değerlendirdiğimizde, en fazla mükellefin

242.930 adetle İstanbul'da ki, bu rakam toplam kurumlar vergisi mükellef sayısının yüzde 38,28'ine tekabül etmektedir, en az mükellefin ise 175 adetle Ardahan'da ki, bu rakam toplam mükellef sayısının on binde 2,76'sıdır. Türkiye'de toplam kurumlar vergisi mükelleflerin yüzde 74,52'si sadece 10 ilimizde, geriye kalan yüzde 25,48'inin ise 71 ilimizde faaliyet göstermektedir.

Maliye Bakanlığı verilerine göre

2007 yılında tahakkuk eden 15.718.209 bin YTL kurumlar vergisinin yüzde 48,82'si sadece 100 mükellefe aittir. Türkiye'nin en fazla kurumlar vergisi ödeyecek ilk 100 şirketinin 66'sının merkezinin İstanbul'da bulunmakta.

İstanbul'u 18 kurum ile Ankara, 4 kurum ile Kocaeli, 2 kurum ile de İzmir izlemekte. Bursa, Adana, Konya, Denizli, Erzurum, Kastamonu, Ordu, Zonguldak, Rize ve

Yıllar	Kurumlar Vergisi Tahsilatı ¹ (Bin YTL)	Toplam Vergi Gelirleri İçerisindeki Payı (yüzde)
2000	2.356.787	8,9
2001	3.675.665	9,3
2002	5.575.495	9,3
2003	8.645.345	10,3
2004	9.619.359	9,5
2005	13.583.291	10,3
2006	12.447.349	8,2
2007	15.718.209	9,19

Mersin de ise ilk 100 giren sadece bir kurum bulunmaktadır.

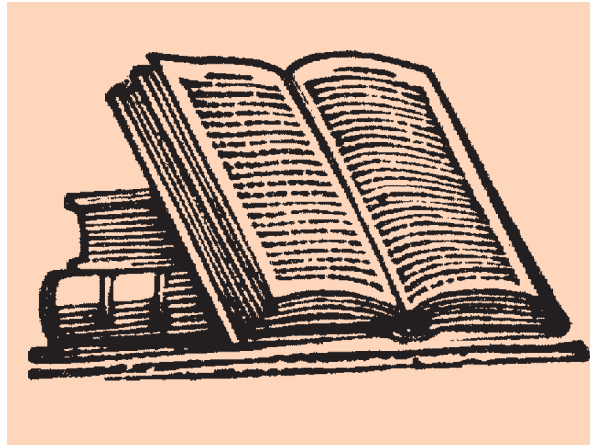
İlk 100 içerisinde yer alan kurumların sektör dağılımına baktığımızda ise, bankalardan sonra rekortmenlerin özellikle çimento, telekomünikasyon, akaryakıt dağıtımı, demir-çelik ve sigara üretimi ile ithalat-ihracat alanında yoğunlaştığını görmekteyiz.

Yine 2007 yılına ilişkin olarak 634.569 mükellef tarafından ödenen kurumlar vergisinin, yüzde 25,95'i sadece 10 mükellef tarafından ödenecek.

Diğer taraftan, toplam 634.569 adet mükellefin kazançları üzerinden ödediği kurumlar vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki pa-

yı ise olması gerekenden çok uzak durumda olup, 2007 yılında yaklaşık yüzde 9,19 olarak gerçekleşti.

Bu rakamlar, kurumlar vergisinde

bazı köklü değişikliklere gitmenin zamanının geldiği hatta geçtiği net bir şekilde gösteriyor. Kurumlar vergisi hasılatındaki düşüklük ve dağılımındaki adaletsizlik üzerinde önemle durulması gerekiyor.

Türkiye'de kurumlar vergisi tahsilatının toplam vergi gelirleri içe-

risindeki payı olması gerekenin çok altında. Bu durumun nedenlerinden en önemlisi ise, kurumlar vergisi kanununda yer alan çok sayıdaki muafiyet ve istisna.

Bir diğer önemli neden ise yeni kurumlar vergisi kanunu ile ilgili ikincil mevzuatın henüz tam olarak yerleştirilememesi ve bunun yol açtığı vergisel boşluklar.

Özellikle iştirak ilişkileri kapsamında çok-uluslu şirketler ile ilgili kurumlar ver-

gisi kanununda yer alan düzenlemeler ile off-shore veya vergi cenneti olarak adlandırılan bölgelerle ilişkilerinde düzene bağlanması öngörülen düzenlemeler bir an önce etkin bir şekilde uygulanması gerekiyor.

¹ Ret ve iadeler düşülmeden

İşsizlik oranı sabit kaldı, işsiz sayısı 41 bin arttı

Türkiye genelinde işsizlik oranı yüzde 8.9 ile sabit kalırken, işsiz sayısı 41 bin kişi artarak resmi rakamlarla 2 milyon 164 bin kişiye yükseldi.

Türkiye genelinde işsiz sayısı Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 41 bin kişi artarak 2 milyon 164 bin kişiye yükseldi. İşsizlik oranı ise yüzde 8.9 olarak sabit kaldı. Kentsel yerlerde işsizlik oranı 0.1 puanlık artışla yüzde 11, kırsal yerlerde ise 0.2 puanlık azalışla yüzde 5.6 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Anketi'nin Mayıs ayı sonuçlarını açıkladı. Buna göre Türkiye'de kurumsal olmayan sivil nüfus Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 767 bin kişilik bir artışla 69 milyon 563

bin kişiye, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus ise 763 bin kişi artarak 49 milyon 881 bin kişiye ulaştı.

İstihdam edilenlerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 434 bin kişi artarak, 22 milyon 277 bin kişiye yükseldi. Bu dönemde tarım sektöründe çalışan sayısı 62 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı ise 373 bin kişi arttı. Mayıs döneminde istihdam edilenlerin yüzde 27.1'inin tarım, yüzde 19.4'ünün sanayi, yüzde 6.1'inin inşaat, yüzde 47.4'ünün ise hizmetler sektöründe olduğu belirlendi. Geçen yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldı-

ğında, tarım sektöründe istihdamın payının 0.6 puan azaldığı; hizmetler sektörünün payının 0.1, sanayi sektörünün 0.3, inşaat sektörünün payının 0.2 puan arttığı görüldü.

Türkiye genelinde işsiz sayısı 41 bin kişi artarak 2 milyon 164 bin kişiye yükseldi. İşsizlik oranı değişmeyerek yüzde 8.9'da kaldı. İşsizlik oranı kentsel yerlerde 0.1 puanlık artışla yüzde 11, kırsal yerlerde ise 0.2 puanlık azalışla yüzde 5.6 oldu. Tarım dışı işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre değişim göstermeyerek yüzde 11.5 seviyesinde gerçekleşti. Bu oran erkeklerde geçen yılın aynı dön-

mine göre 0.1 puanlık azalışla yüzde 10.3, kadınlarda ise değişmeyecek yüzde 15.7 oldu.

İşsizlerin; yüzde 71.9'unu erkekler oluşturdu. Yüzde 58.2'i lise altı eğitilmiş olan işsizlerin yüzde 27.4'ünün bir yıl ve daha uzun süredir iş aradığı dikkati çekti. İşsizlerin yüzde 30.6 ile en büyük bölümünün "eş-dost" aracılığıyla iş aradığı gözlemlendi. İşsizlerin 1 milyon 846 bin kişi ile yüzde 85.3'ü daha önce bir işte çalışmış olduğu, bunların da yüzde 51.8'inin "hizmetler", yüzde 22.9'unun "sanayi", yüzde 17.3'ünün "inşaat", yüzde 8'inin "tarım" sektöründe çalıştığı belirlendi.

İstihdam edilenlerin ise yüzde 72.6'sını erkek nüfus oluşturdu. İstihdamdakilerin yüzde 60.4'ünün lise altı eğitilmiş olduğu belirlendi. Yüzde 58.5'i ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olan istihdamdakilerin yüzde 26.8'i kendi hesabına ve işveren, yüzde

14.7'si ücretsiz aile işçilerinden oluştu. İstihdamdakilerin yüzde 61'i 1-9 kişi arası çalışanı olan işyerlerinde çalışıyor. İstihdamdakilerin yüzde 3'ünün ek bir iş yaptığı belirlendi. Çalışanların yüzde 4.1'i mevcut işini değiştirmek için ya da buna ek olarak bir iş arıyor. Ücretli çalışanların yüzde 87.1'i sürekli bir işte çalışıyor.

Kayıt dışı istihdam oranı, Mayıs

döneminde de gerilemeye devam etti. TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketi'ne göre, yaptığı işten dolayı sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanların oranı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre 2.2 puanlık düşüşle yüzde 45.4'e indi. Tarım sektöründe sosyal güvenlikten yoksun çalışanların oranı yüzde 87.6'dan yüzde 87.7'ye yükselir-

ken, tarım dışı sektörlerde yüzde 32.4'ten yüzde 29.7'e düştü.

Mayıs döneminde, Türkiye genelinde iş gücüne katılma oranı, geçen yılın aynı dönemine göre 0.2 puanlık artışla yüzde 49'a yükseldi. Erkeklerde iş gücüne katılma oranı 0.1 puanlık azalışla yüzde 71.9, kadınlarda ise 0.3 puanlık artışla yüzde 26.6 düzeyinde gerçekleşti. Kentsel yerlerde iş gücüne

katılma oranı 0.2 puanlık artışla yüzde 45.9, kırsal yerlerde ise 0.4 puanlık artışla yüzde 54.6 oldu.

Toplam işgücünün yüzde 17'sini 15-24 yaş grubundakiler oluşturdu. Lise altı eğitimlilerde iş gücüne katılma oranı yüzde 47.4 olurken, yükseköğretim mezunlarında bu oran yüzde 78.8'e çıkıyor. Lise altı eğitimlilerde erkeklerin iş gücüne katılma oranı yüzde 71.5 olurken, kadınlarda bu oran yüzde 22.9 düzeyinde bulunuyor. Lise ve dengi okul mezunlarında erkeklerde iş gücüne katılma oranı yüzde 73, kadınlarda yüzde 33 düzeyinde. Yükseköğretim mezunlarında erkeklerde iş gücüne katılma oranı yüzde 84.1, kadınlarda yüzde 70.7 olarak belirlendi.

Mayıs 2008 döneminde 1 milyon 492 bin kişinin işe yeni başlamış veya iş değiştirmiş olduğu belirlendi. Bunun toplam istihdam içindeki payı yüzde 6.7 olarak gerçekleşti. İşe yeni başlayan

veya iş değiştirenlerin yüzde 33.7'si 25-34 yaş grubunda bulunuyor. Bu dönemde işe başlayan veya iş değiştirenlerin yüzde 19.2'si sanayi, yüzde 35.7'si hizmetler, yüzde 26.5'i inşaat sektöründe, yüzde 18.6'sı ise tarım sektöründe çalışıyor.

Mevcut işsizlerin 297 bin kişi ile yüzde 13.7'sini bu dönemde işten ayrılanlar oluşturdu.

Borç stoku artış eğilimini koruyor

Merkezi yönetim toplam borç stoku yılın ilk yedi ayında 12.3 milyar YTL, son bir yılda ise 1.6 milyar YTL artış gösterdi. İlk yedi aylık dönemde iç borç stoku 5.8 milyar YTL, dış borç stoku ise 6.5 milyar YTL arttı.

Hazine Müsteşarlığı, merkezi yönetim borç stokunun Temmuz sonu itibariyle düzeyini açıkladı. Merkezi yönetimin iç ve dış borç stokunun toplam büyüklüğü Temmuz ayında 2.4 milyar YTL azalarak 345.8 milyar YTL'ye gerilerken, toplam borç stokunun dolar cinsinden karşılığı ise 7.2 milyar dolarlık artışla 291.7 milyar dolara ulaştı. Buna göre iç borç stoku 0.1 milyar YTL artışla 261.1 milyar YTL'ye yükseldi. Bunun 192.9 milyar YTL'sini piyasaya, 68.3 milyar YTL'sini ise kamu kesimine yapılan iç borçlanma oluşturdu. Piyasaya olan iç borcun büyüklüğü 0.5 milyar YTL azalırken, kamuya ihraçlarla oluşan borç 0.6 milyar YTL arttı.

Merkezi yönetimin dış borcu ise 0.2 milyar dolar artarak 291.7 mil-

yar dolara ulaşırken, bunun Türk parası cinsinden tutarı kurdaki düşüşe bağlı olarak 2.5 milyar YTL azalarak 84.6 milyar YTL'ye geriledi. Bu gelişme toplam borç stokundaki azalmada etkili oldu. Temmuz sonu itibariyle merkezi yönetim dış borç stokunun 32.3 milyar dolarını IMF gibi uluslararası kuruluşlar, hükümet kuruluşları ve diğer kaynaklardan kredi kullanımı, 39.1 milyar dolarını ise yurt dışı tahvil ihracı yoluyla yapılan dış borçlanma oluşturdu.

İç borç stokunun dolar cinsinden tutarı ise kurdaki düşüşe bağlı olarak 7 milyar dolar büyüyerek 220.3 milyar dolar oldu. Bu gelişmelerle Temmuz ayında merkezi yönetim toplam borç stoku 7.2 milyar dolar artışla 291.7 milyar dolar düzeyinde oluştu.

Merkezi yönetim toplam borç stoku Ocak- Temmuz döneminde 12.3 milyar YTL son bir yılda ise 1.6 milyar YTL (27.1 milyar dolar artış gösterdi. İlk yedi aylık dönemde iç borç stoku 5.8 milyar YTL, dış borç stoku ise 6.5 milyar YTL arttı.

Son bir yılda iç borç stokunda 5 milyar YTL (23.4 milyar dolar) artış gerçekleşirken, dış borç stokunda ise 3.7 milyar dolarlık artışa karşılık 3.5 milyar YTL'lik azalma yaşandı.

Hazine Müsteşarlığı'nın Temmuz ayı sonu itibariyle alacağı 115.8 milyar YTL'ye ulaştı. Alacaklar içinde en yüksek bölümü 93.3 milyar YTL ile Tassaruf Mevduatı Sigorta Fonu'ndan (TMSF) olan alacak oluştururken, bunu 13.3 milyar YTL ile mahalli idareler izledi.

Hazine Müsteşarlığı'ndan yapılan açıklamaya göre Temmuz ayı sonunda 115 milyar 803.1 milyon YTL'ye ulaşan alacak stoku içinde 60 milyar 894.5 milyon YTL'lik bölümünü ise vadesi geçmiş alacaklar oluşturuyor. Henüz vadesi gelmemiş alacakların faiziyle birlikte toplam tutarı da 54 milyar 908 milyon YTL düzeyinde bulunuyor.

Hazine alacak stoku içinde en büyük bölümü, bankacılık operasyonlarının finansmanı kapsamında, el konulan bankaların mali yapısının düzeltilmesine yönelik olarak TMSF'ye ikrazen ihraç edilen DİBS'ler dolayısıyla TMSF'nin geri ödemesi gereken para oluşturuyor. Hazine'nin bu kapsamda TMSF'den alacağı Temmuz sonu itibarıyla 93 milyar 339.8 milyon YTL düzeyinde bulunuyor. Bunun

da 53 milyar 221.2 milyon YTL'lik bölümünün vadesi geçmiş durumda.

TMSF'nin el koyduğu bankalardan gelen portföyündeki varlıkları değerlendirerek Hazine'ye olan borcunu kapatamaması nedeniyle vadesi geçmiş borç stoku giderek büyüyor. Hazine'nin, TMSF'den henüz vadesi gelmemiş alacağı ise 40 milyar 118.6 milyon YTL düzeyinde bulunuyor.

Hazine'nin yerel yönetimlerden, büyük bölümü kullanılan dış kredilere verdiği garantiler kapsamında, borçlusu ödemediği için yaptığı üstlenimlerden kaynaklanan toplam alacağı Temmuz sonu itibarıyla 13 milyar 475.6 milyon YTL oldu. Yerel yönetimler içinde Hazine'nin en fazla alacağı 4 milyar

373 milyon YTL ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ile bağlı kuruluşları olan ASKİ ve EGO'dan bulunuyor. Bunu da 4 milyar 273.7 milyar YTL ile İzmit Büyükşehir Belediyesi izliyor.

Hazine'nin Temmuz sonu itibarıyla KİT'lerden 5 milyar 750.2 milyon, merkezi yönetime bağlı kuruluşlardan 1 milyar 411.5 milyon, kamu işletmelerinden 117.3 milyon, kamu bankalarından 578.2 milyon, sigorta şirketlerinden 64.8 milyon, organizasyonlardan 31.7 milyon YTL alacaklı olduğu belirlendi.

Hazine'nin özel sektörden de şirketler, vakıflar ve organize sanayi bölgeleri olmak üzere toplam 1 milyar 55 milyon YTL alacağı bulunuyor.

Merkezi Yönetim Brüt Borç Stoku (Milyar YTL)

	Aralık 2007	Ocak 2008	Şubat 2008	Mart 2008	Nisan 2008	Mayıs 2008	Haz. 2008	Tem. 2008	Tem.	Değişim Ock-Tem.
Alacaklıya Göre	333,5	336,6	341,8	353,0	354,7	346,6	348,2	345,8	-0,8	12,3
İç Borç Stoku	255,3	258,5	262,0	266,5	268,8	261,3	261,0	261,1	-0,2	5,8
Piyasa	188,4	191,0	193,5	197,4	199,7	193,8	193,3	192,9	-1,0	4,4
Kamu Kesimi	66,9	67,4	68,5	69,0	69,1	67,5	67,7	68,3	0,8	1,4
Dış Borç Stoku	78,2	78,2	79,7	86,6	85,9	85,2	87,2	84,6	-0,6	6,5
Kredi	33,0	33,4	33,3	37,1	36,7	38,8	39,2	38,3	-0,5	5,3
Uluslararası Kuruluşlar	20,1	20,3	20,3	22,3	21,8	24,8	25,1	24,7	-0,1	4,6
(IMF Kredisi)	(8,3)	(8,4)	(8,2)	(8,9)	(8,7)	(12,3)	(12,3)	(11,8)	-0,5	3,5
Hükümet Kuruluşları	5,7	5,9	6,0	6,9	6,7	6,3	6,2	6,0	-0,3	0,2
Diğer	7,2	7,2	7,0	7,9	8,1	7,7	7,9	7,7	0,0	0,5
Tahvil	45,1	44,8	46,4	49,4	49,3	46,5	48,0	46,3	-0,1	1,2

Kapasite kullanımını dibe vurdu

İmalat sanayi kapasite kullanımı bu yılın en düşük ikinci, son iki yılında en düşük üçüncü düzeyine geriledi. Böylece kapasite kullanım oranı yüzde 80'lere gerilemiş oldu.

İmalat sanayiinin kapasite kullanımı Temmuz ayında, artan talep daralmasıyla da etkisiyle yüzde 80'le geçen yılın aynı ayındakinin 1.9 puan altında kaldı. Böylece kapasite kullanımı bu yılın en düşük ikinci, son iki yılın da en düşük üçüncü düzeyine geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Aylık İmalat Sanayi Eğilim Anketi'nin Temmuz ayı sonuçlarını açıkladı. Ankete yanıt veren 4 bin 853 işyerinden derlenen verilerin geçici analiz sonuçlarına göre, geçen yılın Temmuz ayında yüzde 81.9 olan üretim değeri

ağırlıklı kapasite kullanım oranı, bu yıl aynı ayda yüzde 80 düzeyinde gerçekleşti.

İmalat sanayiinin alt sektörlerine göre en yüksek kapasite kullanımı yüzde 92.4 ile kok kömürü ve rafine petrol ürünlerin sektöründe gerçekleşti. Sektörün kapasite kullanımında geçen yılın aynı ayına göre 2.8 puan artış gözlemlendi. En yüksek kapasite kullanımlarında bu grubu, yüzde 88.6 ile mobilya hariç ağaç ve mantar ürünleri, yüzde 87 ile ana metal sanayi izledi.

Temmuz ayında en düşük kapasite kullanımı yüzde 38.6 ile büro,

muhasebe ve bilgi işlem makineleri alt sektöründe yaşandı. Sektörün kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayına göre 39.30 puan düştü. Deri yüzde 64.6, gıda ve içecek yüzde 71.9, basım ve yayım yüzde 73.3, tekstil yüzde 74.8 ile kapasite kullanımının düşük kaldığı diğer sektörleri oluşturdu.

Alt sektörlerin çoğunda kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayındaki düzeyin altında çıkarken, kapasite kullanım oranının taşıt araçları ve karosör imalatında 12,9, tekstil ürünleri imalatında 7,10 puan azalması dikkat çekti.

İmalat sanayiinin kapasite kullanı-

mının Temmuz ayında geçen yılın altında kalmasında, başta iç pazardaki olmak üzere talep daralması en büyük faktörü oluşturdu. İmalat sanayiinin tam kapasite ile çalışmasının önündeki en büyük engel olan talep yetersizliğinin etkisi geçen yıla göre çok daha belirgin hale geldi.

İmalat Sanayii Eğilim Anketi'ne göre, geçen yılın Temmuz ayında üretimdeki payı yüzde 36.3 olan işyerleri, iç pazarda talep yetersizliği yüzünden tam kapasiteye ulaşamadığını bildirirken, söz konusu oran bu yıl aynı ayda yüzde 51.1'e ulaştı. Dış pazarda talep yetersizliğinin payı da yüzde 16.6'dan yüzde 18.4'e yükseldi.

Tam kapasite ile
ç a -

lışılabilmesinde; mali imkansızlıklar yüzde 4.4, yerli mallarda hammadde yetersizliği yüzde 4.3, ithal mallarda hammadde yetersizliği yüzde 2.2, işçilerle ilgili meseleler yüzde 1.7 oranında etkili oldu.

Yılın ilk yedi ayında, imalat sanayiinin kapasite kullanım oranı aylara göre genelde geçen yılın aynı aylarına göre düşük çıktı. Ocak ayında yüzde 80.3'le geçen yılın 2 puan üzerinde gerçekleşen kapasite kullanımı, Şubat'ta yüzde 79.3, Mart'ta da yüzde 81.2 ile geçen yılın aynı aylarının 0.8 puan altında çıktı. Nisan'da yüzde 81.7

geçen yılın ayındaki düzeyde çıkan kapasite kullanımı, Mayıs'ta yüzde 82.4'le 0.9 puan, Haziran'da yüzde 82.3'le 1.2, Temmuz'da 80 ile 1.9 puan daha düşük kaldı.

İmalat sanayinde üretim miktarı, Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 1.6 azaldı. Satış miktarında yüzde 1.6 azalma; satış fiyatlarında yüzde 1.1, hammadde fiyatlarında yüzde 1.6 artış yaşandı.

Ağustos ayında üretim miktarının yüzde 1.2, satış miktarının yüzde 1, satış fiyatlarının yüzde 0.3,

hammadde fiyatlarının yüzde

Dengeleme ve uzlaştırma enerjiyi çarptı

İstanbul SMMM Odası yayınlanan raporda 1 Ağustos 2006'da 13 ilde birden yaşanan elektrik kesintisi üzerine yürürlüğe sokulan Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nin (DUY) sonuçları da incelendi. Buna göre elektrik talebinde aylık yüzde 10'ları aşan artış ve özellikle yaz aylarında öğlen saatlerindeki yoğun tüketim DUY'da fiyatları 25 Ykr'lere kadar çıkardı.

Türkiye'de elektrik fiyatlarını, petrol artmasa bile, daha da yükseltecek bir piyasa yapısı işliyor. Türkiye'nin elektrik arz açığı artıyor ve yatırımsızlık, kayıp kaçak, DUY sisteminde oluşan yüksek fiyatlar, zamlarda petrol kadar etkili olacak. İstanbul SMMM Odası'nın uluslararası kuruluşlar, Türkiye Elektrik İletim AŞ, TEDAŞ ve Elektrik Üretim AŞ, DPT ile petrol üreticisi ülkelerle gaz satan şirket yöneticilerinin beyanlarından yararlanarak hazırladığı "Enerji Kabusu" başlıklı raporu Türkiye'nin

bu alanda bıçak sırtında ilerlediğini gösteriyor.

Raporda 1 Ağustos 2006'da 13 ilde birden yaşanan elektrik kesintisi üzerine yürürlüğe sokulan Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nin (DUY) sonuçları da incelendi. Buna göre elektrik talebinde aylık yüzde 10'ları aşan artış ve özellikle yaz aylarında öğlen saatlerindeki yoğun tüketim DUY'da fiyatları 25 Ykr'lere kadar çıkardı. Ortalama fiyat ise 17-20 Ykr aralığında, yüksek bir seviyede seyrediyor. Oysa DUY'dan önce bir elektrik üretim şirketi sisteme taahhüt

ettiğinden fazla enerji veriyorsa o zaman fiyat kilovat başına 3 Ykr'ye kadar iniyordu. Sistemden enerji çekerse ise 15 Ykr ödemek zorunda kalıyordu. İkili anlaşmalarla kamu kendisini garanti altına almıştı. DUY ile birlikte bu kez iper özel sektöre geçti.

TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı ve İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan, rapordaki değerlendirmesinde "Petrol fiyatları bu seviyede kalsa bile elektrik üretim maliyetleri artacak. Çünkü Türkiye'de zamları besleyen başka nedenler de var" dedi. İSMMMO Başkanı Arı-

kan bu nedenleri; ‘Yatırımsızlık’, ‘elektrik borsasında oluşan fiyatlar’, ‘dağıtımda özelleştirme’, ‘petrol ve doğalgaz fiyatları ile dış kaynağa bağımlılık’, ‘otomatik fiyat mekanizmasına geçiş’ olarak sıraladı ve şu değerlendirmeyi yaptı:

“Rusya petroldeki her oynamayı gazın fiyatına yansıtırken Türkiye

Arz güvenliği kaygısı ile zam endişesi Türkiye’nin kaderi olmamalı.”

Rapora göre, Türkiye, petrol fiyatına paralel olarak artan doğalgazdan elektrik ihtiyacının yaklaşık yüzde 50’sini karşılıyor. 5 yıl önce ham petrolün varil fiyatı 25-30 dolarlarda iken, Türkiye bin m3 doğalgaza 130-140 dolar ödüyordu.

ye’nin de aldığı doğalgazın 1000 dolara satılması beklentisi de eklendi.

İSMMM’nun Enerji Kâbusu raporunda yer alan saptamalar ve çözüm önerileri şöyle:

- 2006 yılında 13 ilde birden yaşanan elektrik kesintisi, özel sektörün para kazanmadığı için ‘elek-

trik üretmekte isteksiz’ olmasının etkisi ile yaşanmıştı. Bu kesinti yeni bir dönemin başlamasına neden oldu. EPDK, 1 Ağustos 2006 tarihi itibarıyla, Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği’ni (DUY) devreye aldı.

Bu tarihe kadar bir elektrik üretim şirketi sisteme taahhüt ettiğinden fazla enerji veriyorsa o zaman fiyat kilovat başına 3 Ykr’ye kadar iniyordu. Sis-

temden enerji çekerse ise 15 YKr ödemek zorunda kalıyordu. İkili anlaşmalarla kamu kendisini garanti altına almıştı. DUY ile birlikte bu kez ipler özel sektöre geçti.

Bu sistemde günlük elektrik tüketimi bir gün önceden öngörülerek, tüketilecek elektrik özel üreticiler-

halkı ve sanayicisi elektrikte hem zam hem de kesinti korkusu yaşıyor. Üstelik bu korku artık petrol ve gazdaki artıştan bağımsız olarak da sürüyor. Türkiye yenilenebilir enerji kaynaklarına bir an önce gereken önemi vermeli ve bu alanda enerji yatırımlarını özendirmeli.

Bugün ise petrolün varil fiyatı 145 ile 120 dolar arasında gidip, geliyor. Türkiye’nin doğalgaz anlaşmalarında gizlilik maddesi olsa da yaklaşık bin metreküp doğalgazın fiyatının 400 doların üzerinde olduğu biliniyor. Bu olumsuz tabloya petrol fiyatlarının 200-250 dolara yükselmesi ve bu durumda Türki-

den ihale ile alınıyor. Burada elektrik için verilen fiyat, saatlere göre değişiyor. Özel ve kamu elektrik üretim şirketleri santrallerinin durumuna göre ve maliyetlerini de hesaba katarak üretebilecekleri elektriği ve fiyatı Türkiye Elektrik İletim AŞ'ye bildiriyor. Kurum da ihtiyacına göre gelen teklifleri ucuzdan pahalıya göre sıralıyor. Ancak Türkiye'nin elektrik talebinde aylık yüzde 10'ları aşan artış ve özellikle yaz aylarında öğlen saatlerindeki yoğun tüketim DUY'da fiyatları 25 Ykr'lere kadar çıkarmış durumda. Ortalama fiyat ise 17-20 Ykr gibi yüksek bir seviyede seyrediyor.

Özel sektör DUY sisteminde devlete pahalı elektrik satarken, kendi sanayisi için ihtiyaç duyduğu elektriği ise devletten daha ucuz rakamlara satın alıyor. Türkiye'de elektrik açığının özellikle 2009 başından itibaren başlayacağı enerji KİT'lerinin raporları ile ortaya konmuş durumda. Enerji talebindeki artış ise DUY'daki fiyatların daha da yukarıya tırmanacağı anlamına geliyor. Elektriği daha pahalıya satın alan kamu da bu çerçevede tüketicieye de daha pahalıya satmak zorunda kalacak. Yani DUY sistemi böyle devam ettikçe 'fiyatı tetikleyen' en önemli unsurlardan biri olacak.

Dünyada ham petrol ve doğalgaz

fiyatlarında artış yaşanırken, Türkiye'nin en büyük talihsizliği bu döneme 'yatırımsız yakalanması'. Son beş yıla bakıldığında Türkiye'de elektrik üretimi için yapılan yatırım miktarı yılda 200-300 megavattı geçmiyor. Oysa Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler'in sık sık belirttiği gibi Türkiye'nin 2020 yılına kadar 120 milyar dolarlık enerji yatırımına ihtiyacı var ki bunun 100 milyar dolarlık bölümü elektrik sektörü için gerekli. Türkiye yılda yaklaşık 2.5-3 milyar dolarlık yani 2.5-3 bin megawattlık yatırıma ihtiyaç duyuyor.

Türkiye'nin son beş yılda adı konulduğu halde enerji sektörüne yatırım yapamamasının nedenlerinin başında ise kamunun bu alandan çekilmesine paralel özel sektörün özendirilmemesi geliyor.

2001 yılında çıkarılan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile kamu elektrikte yatırımcı olmaktan çekildi. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) da kurulması ile yatırım alanı özel sektöre bırakıldı. Ancak bu dönemde elektrik fiyatlarının baskılanması yatırımcının 'elektrik fiyatı gerçek maliyetleri yansıtmıyor' kaygısı yaşamasına neden oldu. EPDK'dan alınan lisanslar bir türlü hayata geçmedi. Bu sırada hem kaynak yokluğu hem de özel sektörü ürkütmemek için kamu da yatırımcı olarak sah-

neye çıkmadı. Türkiye'nin kurulu gücü 2003 yılından bu yana oldukça sınırlı artış gösterdi.

1990'lı yılların sonunda yine karlılık korkusu ile verilen alım garantileriyle Türkiye yap-işlet (Yİ) santralleri ile tanıştı. 2000 yılından 2003 yılına kadar arka arkaya açılan bu santrallerle 26 bin 125 mw seviyesinde olan kurulu güç, 2003 yılına gelindiğinde 35 bin 564 mw'ya kadar ulaştı. Alım garantili olan ve 'yıllardır tartışmalı olan' bu santrallerden sonra ise büyük çaplı bir yatırım ne yazık ki gelmedi.

- Türkiye'de yatırım artışı sınırlı karlılık korkusu ile tahminlerin ötesinde bir seyir izliyor. Türkiye Elektrik İletim AŞ tarafından hazırlanan 'Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu' iki senaryo üzerine kurulu. Talebin yüzde 6.3 oranında büyüyeceği, yüksek senaryoda ise yüzde 8'lerin üzerinde seyredeceği belirtiliyor.

2008 yılının ilk yedi ayı talepteki büyümenin yüzde 8-10'lar mertebesinde olacağını gösterdi. TEİAŞ'ın raporunda, "Yalnızca işletmede olan santraller göz önüne alındığında güvenilir üretim yedeği 2007 yılında yüzde 10.3'ten başlayarak azalmakta, 2008 yılında enerji talebi çok az bir yedekle karşılanmakta. 2009 yılında toplam güvenilir üretim kapasitesi enerji talebinin altında kalmakta olup ye-

dek yüzde -1.9 ile negatif bir değere ulaşmakta ve 2016 yılında yüzde -35.1'e kadar düşmektedir" deniliyor.

Rapor bu yıl elektrik üretiminin 'yedeksiz' olarak gittiğini, önümüzdeki yıl ise negatif bir seyir izleyeceğini koyuyor. Yani herhangi bir elektrik kesintisi veya bir santralde arıza çıktığında onun yerine devreye girecek yedekleme mekanizması tükenmiş durumda. Oysa elektrik sisteminin yüzde 20'lere varan bir yedekleme sistemi ile gitmesi gerekiyor.

Böylece Türkiye'nin 2009 yılından itibaren arz güvenliğinde sorun yaşama ihtimali elektrik fiyatları üzerinde yoğun bir zam baskısı yaratıyor.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına bir an önce yönelmesi gereken Türkiye'nin dünyadaki tablo ve bugüne kadar yapılan sözleşmeler çerçevesinde önlem alması zorunluluğu var. İSMMMO'nun önerdiği önlemlerden bazıları şöyle:

- Her şeyden önce hemen her çevrenin elektriğin artık 'bulunması zor ve pahalı' bir ürün olduğunu anlaması gerekiyor. 'En pahalı elektrik olmayan enerjidir' anlayışından yola çıkarak mutlaka bilinçli tüketim ve tasarruf gündeme gelmeli.

- Bu anlamda hükümet 2008 yılını enerjide verimlilik yılı ilan ederek bu konuda önemli bir adım attı. Kamuda enerjinin verimli kullanılması ile ilgili genelge de hazırlanarak yayımlandı. Burada her vatan-

daşa ve sanayiye düşen her birim 'elektriği nasıl daha verimli kullanabilirim'in gayreti içinde olmak. Elektrik zamları aslında bunu artık bir gönüllülüğten çok zorunluluk haline de getiriyor. Yılbaşından bu yana faturaların yüzde 40-45 oranında artması daha önce 100 YTL ödeyen birinin aynı enerji için 140 YTL ödeyecek olması bunu zorunlu kılıyor.

- Bir diğer yapılması gereken şey enerjide bir an önce yerli kaynaklara yönelmesi. Türkiye'nin suyu, rüzgârı ve güneşi artık çok değerli. Doğalgaza dayalı enerji politikasından vazgeçilerek yerli kaynakların en iyi şekilde değerlendirilmesi gerekiyor.

- Türkiye'de özellikle kamunun elinde bulunan elektrik santralleri çok yaşlı. Bu santralleri rehabilite ederek 2 milyar kilovat saatlik üretim artışı sağlamak mümkün.

- Kayıp ve kaçak oranı Türkiye genelinde yüzde 14.8 oranında. Bu rakamı hızla yüzde 10'lara çekmek zorunluluğu ön planda duruyor.

TL'den YTL'ye

YTL'den TL'ye geçiş

2005 yılı başında paradan altı sıfır atılarak YTL'ye geçtik, 2009 yılı başından itibaren ise TL'ye tekrar merhaba diyeceğiz. Paradan sıfır atma operasyonunun birinci aşaması tamamlandı ve ikinci aşamaya gelindi.

Uzun yıllar yüksek enflasyon ortamında yaşanan Türkiye'de bol sıfırlı paraların döneminin kapanması için para reformu gerçekleştirildi. Para reformunun birinci aşamasını 1 Ocak 2005'te Yeni Türk Lirasına geçiş oluşturdu. Paradan altı sıfır atılarak bu değişim gerçekleştirildi. Reformun ikinci aşamasını ise Türk Lirasına yeniden geçiş oluşturacak. Türk parası geleneksel adına yani Türk Lirası (TL) ye 2009 yılı başından itibaren dönmüş olacak.

Türk Lirası ve Kuruş adını alacak

olan banknot ve madeni paralarımız 1 Ocak 2009'da, yenilenen tasarımları, değişen boyutları ve gelişmiş güvenlik özellikleriyle tekrar dolaşıma çıkacak.

Ayrıca, sahtecilikle mücadele kapsamında, daha güvenli ve farklı özelliklere sahip yeni banknotların tedavüle çıkarılması sağlanacak. TL banknotların ebatlarının belirlenmesi için para sayma makineleri özellikleri ve ATM kaset boyutları incelendi ve tasarımlar buna göre yapıldı.

TL ve YTL banknot ve madeni paralar, 2009 yılı boyunca bir yıl sü-

re ile birlikte tedavülde olacaktır. YTL banknot ve madeni paralar 1 Ocak 2010 tarihi itibari ile tedavülden kaldırılacaktır. YTL banknotlar tedavülden kaldırıldıktan sonra zaman aşımı süresi 10 yıl olacak ve bu süre 31 Aralık 2019 tarihinde sona erecek. Bu süre boyunca YTL banknotlar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası şubeleri ve T.C. Ziraat Bankası şubeleri tarafından değiştirilecek. YTL madeni paraların zaman aşımı süresi ise 31 Aralık 2010'da sona erecek.

1 Ocak 2009 tarihinde dolaşıma çıkartılacak olan Türk Lirası bank-

notlar ile halen dolaşımda bulunan Yeni Türk Lirası banknotlar arasında boyut, tasarım, renk ve güvenlik özellikleri açısından temel değişiklikler olacak.

Banknotların kupür kompozisyonu ve güvenlik özellikleri 2008 yılının Ekim ayında açıklanacak. Banknot Basım Yönetmeliğinde de belirtildiği üzere banknotların ön yüzünde Atatürk portresi yer almaya devam edecek.

Türk Lirası banknotlarda, görme engelliler için Yeni Türk Lirası banknotlardaki mevcut güvenlik özelliklerine ilave olarak, farklı değerdeki banknotlar farklı boyutlarda basılmış, ayrıca kabartma baskı özelliğinden etkin bir şekilde yararlanılmıştır.

1 TL artık sadece madeni para olacak. Banknot olarak basılmayacak. ATM'lerin ve para sayma makinelerinin test ve dönüşümlerinin yapılması amacıyla, 2008 yılı Ekim ayında banknotlar firmalara emanet verilecek ve gerekli adaptasyon işlemlerine başlanması sağlanacak. TL banknotların bankalara ön yüklemelerine 2008 yılı Kasım ayında başlanacak. 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren bankacılık sistemi tarafından TL banknotların dolaşıma çıkarılması sağlanacak.

1 Ocak 2009 tarihinden itibaren 1 yıllık geçiş döneminde ATM'lerde Yeni Türk Lirası veya Türk Lirası

banknot bulunabilecek. Türk Lirası'na dönüşümü tamamlanmış olan ATM'lerden 1 Ocak 2009 itibarıyla Türk Lirası banknot çekilebilecek. 2009 yılı boyunca ATM'lere hem Yeni Türk Lirası hem de Türk Lirası yatırılabilir.

Bankaların müşterilerine yapacakları ödemelerde mümkün olduğun-

ca TL banknot kullanılacak. Bankalarca piyasadan çekilen YTL banknot ve madeni paralar mümkün mertebe tekrar piyasaya verilmeyecek.

1 Ocak 2009 tarihinden önce Yeni Türk Lirası ile yapılan tüm hukuki ve finansal düzenlemeler, aynı değer ölçüsünde (tutarda) Türk Lirası olarak geçerli kabul edilecek. YTL olarak düzenlenen sözleşmeler aynı değer ölçüsünde TL olarak işlem görecektir. Mevcut sözleşmeler geçerliliğini koruyacaktır.

1 Ocak 2009 tarihi itibarıyla tüm

banka hesapları, tutarda herhangi değişiklik olmaksızın, Türk Lirası'na dönüştürülecek. Mevduat hesap cüzdanları veya hesap numaraları değişmeyecek. Bununla birlikte, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren yeni yapılacak işlemler ve yeni verilecek hesap cüzdanları Türk Lirası üzerinden düzenlenecek.

Tüm bankacılık işlemleri Türk Lirası üzerinden kaydedilecek. Dönüşümde bu işlemler için bankalara müracaat edilmesine gerek olmayacaktır.

Keşide tarihi 1 Ocak 2009 tarihinden önce veya sonra olan ve aynı değer ölçüsünde YTL ya da TL olarak düzenlenen çek; 1 Ocak 2009 tarihinden önce ibraz edilirse, TL henüz tedavülde olmadığından YTL, 1 Ocak 2009 tarihinden sonra ibraz edilirse TL olarak işlem görecektir. Mevcut çek karneleri TL olarak düzeltilip paraflanarak kullanılacaktır.

1 Ocak 2009 tarihinden itibaren; Fatura, gider pusulası, ücret bordrosu gibi belgeler Türk Lirası ve Kuruş olarak düzenlenecek. Beyannameler Türk Lirası ve Kuruş olarak düzenlenecek. Vergilendirme dönemi normal olan mükellefler muhasebe kayıtlarını Türk Lirası ve Kuruş olarak yapacaklar. Maliye Bakanlığı tarafından bu konularda detaylı açıklamalar yapılacaktır.

Türkiye Sağlıkta OECD Sonuncusu

Türkiye’de ilaç için harcanan para toplam 10 milyar dolar seviyesinde. Kişi başına yıllık ilaç harcaması ise 140 dolar. ABD, GSMH’sının yüzde 16’sını, OECD ülkeleri yüzde 9’unu sağlık için kullanırken, Türkiye yüzde 7.6 ile OECD ülkeleri içinde son sırada yer alıyor.

Sağlık sisteminde yaşanan sorunlar alınan tüm önlemlere, reform çalışmalarına rağmen çözülemiyor. Tüm dünyada sağlık hizmetlerinin payı hızlı bir artış gösteriyor. Bu büyük ve hızlı gelişen sektörü Can Burhanlı tarafından Deloitte için hazırlanan “Türkiye’de ve dünyada sağlık ekonomisi” raporu, Türkiye’nin sağlıkta bulunduğu düzeyi gösterirken, sektörün gelişiminin de altını çiziyor.

Sağlık, günümüzde her türlü gelişmişlik düzeyinde bulunan tüm toplumları ve ülkeleri giderek artan derecede ilgilendirmekte ve buna paralel olarak artan ihtiyaçlar ve sağlık harcamaları, “Sağlık

Ekonomisi”ni daha da önem verilmesi gereken bir bilim dalı haline getirmekte.

Raporun sonuç ve değerlendirme bölümünde şu saptamalara yer verildi; İlaç, sağlık ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. İlaçların etkinliğinin ekonomik parametreler temelinde ölçülmesini amaçlayan “farmakoekonomi” sağlık ekonomisinin en çok gündeme gelen ayaklarından biridir.

Türkiye’nin ilaç harcamaları hastaların ilaca erişimini kolaylaştıran uygulamalar ve ülkenin demografik gelişimi doğrultusunda artmaktadır. Reçeteli ilaç harcamaları 2007 yılında 11 milyar YTL düzeyine erişmiştir. 2005 yılından iti-

baren Yeşil kart uygulamasında ilaçların kamu fonları tarafından ödenmeye başlaması (10 milyon kişi bu uygulamadan faydalanmaya başlamıştır) ve yine 2005 yılından itibaren SSK’lıların ilaçlarını serbest eczanelerden temin etmeleri (35 milyon SSK’lı ilaca daha kolay ve hızlı erişme imkanına sahip olmuştur) son yıllarda ilaç harcamalarını arttırmıştır. Türkiye’de ilaç harcamalarında görülen artış, aslında OECD ülkeleriyle paraleldir. OECD ülkelerinde de ilaç harcamaları 1998-2003 yıllarında ortalama yüzde 32 nispetinde artmıştır. Türkiye’de reçeteli-reçetesiz toplam ilaç harcamaları 10 milyar dolar, kişi başına yıllık ilaç harcama-

sı ise son yıllardaki artışlarla beraber 140 dolar civarına ulaşmıştır. Bu rakam OECD ülkeleri içinde Polonya'dan sonra en düşüktür.

Türkiye'nin toplam sağlık harcamaları içinde ilacın payına ilişkin son resmi veri ise 2000 yılına aittir ve ilacın payı toplam sağlık harcamalarının dörtte

birdir (OECD ve ulusal sağlık hesapları verileri). Bu rakam yüzde 17 civarındaki OECD ortalamasının üstündedir. Yalnız Türkiye'de ilaca yapılan harcamaya gerçek rakamları ile eksiksiz ölçümlenirken, diğer sağlık harcamalarındaki sübvansiyonlar dikkate alınmaktadır (doktor ücretleri yada teşhis yöntemi ücret-

lerinde sübvansiyon vardır). Üstelik kayıt altına alınamayan ilaç dışı sağlık harcamaları mevcuttur. Ayrıca, hastanelerde yatarak tedavi gören hastalara sağlanan ilaçlar OECD'de ilaç harcaması içinde yer almazken, Türkiye'de hastalar bu ilaçları önemli oranlarda kendileri serbest eczanelerden temin et-

mek durumunda kaldıklarından ilaç harcamalarının yüksek görünmesine yol açmaktadır.

Dolayısıyla, ilaç harcamalarının toplam sağlık harcamaları içindeki oranı olduğundan yüksek görünmektedir. Kamunun ilaç harcama-

oranlarda geri ödenmesi de kamu ilaç harcamalarını yüksek tutmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumlarına bağlı hastalar reçetelendirilmiş ilaçlara yüzde 10 veya yüzde 20 nispetinde katkı payı ödemektedirler.

Türkiye, her ne kadar kişi başına düşen rakamlar yüksek olmasa da ilaca kaydadeğer bir bütçe ayırmaktadır. Öte yandan ilaçların insan hayatı bakımından önemi de her geçen gün artmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'nin hastaların ilaca erişimini kısıtlamaksızın kaynaklarını etkin kullanacak yöntemlerle hareket etmesi gerekmektedir. Sağlık ekonomisi ve farmakoekonomi bu

noktada devreye girmektedir. Türkiye 2007 tarihinde yaptığı bir düzenlemeyle (Ödeme Komisyonu'nun çalışma usul ve esasları hakkında Kasım 2007 tarihli yönerge) geri ödeme kararlarında farmakoekonomik değerlendirmenin de dikkate alınmasını kararlaştırmıştır. Bu çerçevede Geri ödeme

Komisyonu'nun altında yer alan Tıbbi ve Ekonomik Değerlendirme Komisyonu'nun görevleri arasında geri ödeme listesine alınmak için başvuruda bulunan orijinal ve jenerik ürünleri farmakoekonomik açıdan incelemek ve bu ürünlerin pazar payları ile bütçe üzerindeki etkilerini değerlendirmek de yer almaktadır.

Sağlığa ilişkin konularda hastalar ile hizmet sağlayıcılar arasındaki bilgi asimetrisi, kamuyu sağlık alanında çeşitli düzenlemeler yapmaya itmektedir. Üstelik, Türkiye gibi sağlık harcamalarının önemli ölçüde zorunlu genel sağlık sigortaları tarafından yapıldığı sistemlerde düzenlemeler kamu sağlığını doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, en çok düzenlemeye tabi sektörlerin başında gelen sağlık sektöründe kamunun yani hükümetlerin kararlarında ve düzenlemelerinde şeffaflığın ayrı bir önemi mevcuttur.

Sağlığa ayrılan kaynakların en etkin şekilde kullanımına yönelik değerlendirmeleri kapsayan sağlık ekonomisi günümüzde önem kazanmaktadır. Giderek yükselen yaşam süresi beklentisi ve bunun sonucunda 65 yaş üstü nüfusun toplam nüfus içinde artan oranı, ilaca ve tedavi yöntemlerine erişimin artması, yeni tedavi yöntemlerinin maliyetindeki artış gibi hususlar sağlık ekonomisi biliminin karar

süreçlerinde etkin biçimde kullanımını gerekli kılmaktadır.

Tüm dünyada sağlık harcamalarının GSMH'lar içindeki oranı artmaktadır ve önümüzdeki yıllarda bu oranların daha da artması beklenmektedir. Sağlığa en fazla harcamaya başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkelerde yapılmaktadır. ABD'de sağlığa ayrılan kaynak GSMH'nın yüzde 16'sına ulaşmıştır. Fransa ve

Almanya gibi önde gelen AB üyesi ülkelerde bu oran yüzde 11 civarındadır. OECD ortalaması GSMH'nin yüzde 9'udur. Sosyal güvenlik politikası temelinde sağlık harcamalarının OECD ortalaması ise 2005 yılında 2.759 dolara ulaşmıştır. Benzer şekilde OECD ülkelerinde ilaca ayrılan kaynak da artmaktadır.

Türkiye'de sağlığa ayrılan kaynak, 2005 yılında GSMH'nın yüzde 7,6'sı kadardır. Kişi başına düşen sağlık harcaması ise 586 dolarla OECD içinde en düşüktür. Öte yandan, her ne kadar OECD ortalamasının altında kalsa da Türkiye kendi gelir grubundaki ülkelere kıyasla sağlığa kaydedeğer bir bütçe ayırmaktadır. Dünya Bankası Türkiye'nin sağlık harcamalarının önümüzdeki dönemde yılda ortalama yüzde 15 artacağını öngörmektedir. Üstelik Türkiye'de geçmiş yıllarda yapılan yanlış uygulamaların sonucunda sosyal güvenlik

sisteminde önemli açıklar meydana gelmiştir. Tedbir alınmadığı ve gerekli reformlar yapılmadığı takdirde açıkların boyutu büyüyecektir. Bu durumda Türkiye'nin elindeki kaynakları etkin kullanımının önemi de artmaktadır.

Tüm bu hususlar ışığında sağlık ekonomisi biliminden önümüzdeki yıllarda daha fazla yararlanmak gerekecektir. Yalnız sağlık ekonomisinden etkin bir şekilde yararlanabilmenin en temel koşulu iyi bir veri tabanına sahip olmaktır. İkinci önemli husus ise bu alandaki tüm verilerin şeffaf biçimde ilgilenen tüm tarafların kullanımına açık olmasıdır. Türkiye bu anlamda henüz gereken altyapıyı oluşturamamıştır.

Sigortalılara verilen hizmetlere yönelik geri ödeme sistemine gönderilecek faturaların hazırlanmasını ve kontrol edilmesini sağlayan MEDULA sistemi ve aile hekimliği uygulamasından sağlanan bilgiler gerekli veritabanının oluşturulmasına katkı sağlayabilir.

Türkiye önümüzdeki yıllarda bir taraftan GSMH içinde sağlığa ayırdığı payı arttırarak en azından OECD ortalamasına ulaşmaya çalışırken, diğer taraftan bu kaynakların en verimli kullanımını sağlamak zorundadır. Sağlığa ayrılan kaynak, aslında ülkelerin gelişmişlik düzeylerini ortaya koyan en önemli göstergelerden biridir.

Her dört evden birinde internet var

Türkiye’de her dört evden birinin internete erişim imkanı bulunuyor. İnternet kullanıcıları büyük bir çoğunlukla bağlantı türü olarak ADSL’yi tercih ediyor. İnternet en çok gazete ve dergi okumak için kullanılıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen, 2008 Yılı hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçları hanelerin yüzde 24,47’sinin İnternete erişim imkânına sahip olduğunu ortaya çıkardı. İnternete bağlanmayan hanelerin yüzde 29,6’sı evden internete bağlanmama nedeni olarak internet kullanımına ihtiyaç duymadıklarını belirttiler. ADSL yüzde 82,1 ile Türkiye’de kullanılan en yaygın İnternet bağlantı türü oldu.

2008 yılı Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre 16-74 yaş grubundaki hanehalkı bireylerinin bilgisayar ve internet kullanım oranları sırasıyla yüzde 38,1 ve yüzde 35,8 olarak saptandı.

En son kullanılan zaman dikkate alındığında ise, 2008 yılı Ocak-Mart döneminde 16-74 yaş grubu

hanehalkı bireylerinin yüzde 34,3’ü bilgisayar kullanmış olup, bu bireylerin yüzde 62,4’ü hemen hemen hergün bilgisayar kullanmış. Aynı dönemde bilgisayar kullanan bireylerin yüzde 61,6’sı evinde, yüzde 37,6’sı işyerinde, yüzde 21,8’i internet kafede bilgisayar kullanmış. 2008 yılı Ocak-Mart döneminde 16-74 yaş grubu hanehalkı bireylerinin yüzde 32,2’si internet kullanmış olup, bu bireylerin yüzde 59,7’si hemen hemen hergün internet kullanmış. Aynı dönemde internet kullanan bireylerin yüzde 55,2’si evinde, yüzde 38,4’ü işyerinde, yüzde 24,2’si internet kafede internet kullanmış.

Bilgisayar ve internet kullanım oranının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24’tür. Bu yaş grubunu 25-34 yaş grubu izlemekte. Bilgisayar ve İnternet kullanım oranı tüm yaş gruplarında erkeklerde daha yüksek. Eğitim durumuna göre en faz-

la bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla yüzde 87,9 ve yüzde 87,2 ile yüksekokul, fakülte ve üstü mezunlarında. Bunu yüzde 67,2 bilgisayar ve yüzde 64 internet kullanımı ile lise ve dengi okul mezunu bireyler takip etmekte.

Anket uygulama dönemindeki işgücü durumu dikkate alındığında, işverenlerde bilgisayar ve internet kullanım oranları sırasıyla yüzde 70 ve yüzde 66,3 iken ücretli ve maaşlı çalışanlarda ise yüzde 61,4 ve yüzde 58,6’dır. Aynı oranlar işsizlerde sırasıyla yüzde 49,9 ve yüzde 47,8’dır.

2008 yılı Ocak-Mart döneminde internet kullanan hanehalkı bireylerinin yüzde 76’sı gazete ya da dergi okuma, yüzde 74’ü e-posta gönderme alma, yüzde 69,7’si anlık ileti gönderme, yüzde 65,2’si müzik indirme ya da dinleme için interneti kullanmış.

ABD seçiminde petrol savaşları

Başkanlık yarışında artan petrol fiyatları ve ekonomi konuları ön plana çıkıyor. Obama enerji politikasında ‘U’ dönüşü yaparak stratejik rezervleri satma sözü verdi. McCain de politika değiştirdi.

ABD’de Kasım ayında yapılacak başkanlık seçimleri için tüm hızıyla süren kampanyada, artan petrol fiyatları ve bunun Amerikan ekonomisine etkileri giderek ön plana çıkıyor. Demokrat Parti’nin başkan adayı Barack Obama bu konudaki politikasında geri adım attı.

Obama fiyatların kısa vadede düşürülmesi için, ABD’nin stratejik rezervlerinden 70 milyon varil petrolü piyasaya sürebileceğini söyledi. Obama, enerjide bağımsızlık amacıyla, ülkesinin Alaska ve Meksika Körfezi açık-

larındaki petrolünün çıkarılmasına yeşil ışık yakmıştı. Oysa Barack Obama bundan önce rezervlerin acil durumlarda kullanılmak üzere saklanmasını savunmuştu.

Başkan George Bush yönetimi hala bu görüşte. Beyaz Saray, ulusal petrol rezervlerini son olarak 2005 yılında, Katrina Kasırgası’nın rafinerilere petrol sevkiyatını engellemesi üzerine kullanmıştı.

Demokrat aday Obama’nın kampanya sözcüsü Heather Zichal, “Amerikalıların çektiği acıları

dikkate alarak” politikalarını değiştirme kararı aldıklarını söyledi. Obama şimdi, benzine dönüşürülmesi daha kolay olan milyonlarca varil hafif ham petrolün satışını savunuyor. Ayrıca fiyatlar düştüğünde bu kez ağır ham petrol alımı yapılarak, rezervlerin yeniden doldurulması gerektiğini söylüyor.

Obama’nın açıkladığı enerji politikasında bir diğer önemli unsur da, dört yıla kadar ülkenin enerji tüketiminin yüzde 10’unun yenilenebilir kaynaklardan geleceği vaadi.

Öte yandan Obama'nın Cumhuriyetçi rakibi John McCain de, daha önce karşı çıktığı Meksika Körfezi açıklarından petrol çıkarılması planlarına destek vermeye başladı. McCain'in enerji sorununa çözüm reçetesindeki diğer başlıca vaatlerse, nükleer enerji yatırımları ve doğal gaz üreticilerine vergi indirimi. Fakat McCain'in üreticilere vergi indirimi önerisine, Obama karşı çıkıyor. Obama bunun yerine, büyük pet-

rol şirketlerinin rekor düzeylere çıkan karlarından bir defaya mahsus vergiler alınarak, artan enerji fiyatlarının etkisini şiddetle hisseden Amerikalı ailelere birer dolarlık vergi indirimi yapılmasını savunuyor.

Obama'nın reklam kampanyasında ise "Büyük petrol şirketlerinin avucundaki bir başkandan sonra, aynı konumdaki bir diğer başkan göze alamayız" diyor. Ayrıca büyük petrol şirketlerinin

McCain'in kampanyasına 2 milyon dolar yardım yaptığı öne sürülüyor. McCain'in sözcüleri ise büyük petrol şirketlerinin Obama kampanyasına da 400 bin dolar verdiğini söylüyorlar.

Ayrıca 2005 yılında Amerikan Kongresi'nde yapılan bir oylamada, enerji üreticilerine vergi indirimi yapan bir tasarıyı Barack Obama'nın onayladığını, McCain'in ise reddettiğini hatırlatıyorlar.

Dünya Ekonomisi

İngiltere'de resesyon

İngiltere'de halkın yüzde 80'i ekonomik durumun daha da bozulacağı ve ülkenin bir resesyon yaşayacağı beklentisini taşıyor. İngiltere ekonomisi bir önceki yıla göre yüzde 1,6 büyüyeceği tahmin edilmişti. Ancak son veriler bu tahmini yüzde 1,4'e çekti.

İngiltere ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde yüzde 0,2 büyüyeceği tahmin ediliyordu. Ancak bu döneme ilişkin veriler tahminlerin gerçekleşmediğini gösterdi. Yılın ikinci çeyreğinde, imalat sektörünün yüzde 0,8 küçüldüğü, iç tüketimin yüzde 0,1 düştüğü, İngiltere ekonomisinin bel kemiği sayılan hizmet sektörünün bile sadece yüzde 0,2 büyüyebildiği belirtildi.

İngiltere ekonomisinin bu yıl bir önceki yıla göre yüzde 1,6 büyüyeceği tahmin edilmişti. Ancak son veriler bu tahmini yüzde 1,4'e çekti. Bir ekonominin teknik olarak resesyona girmesi için, yılın iki

çeyreğinde üstüste küçülmesi gerekiyor.

Uzmanlar İngiltere ekonomisinin yüksek enflasyon ve düşük hızlı büyüme nedeniyle zor bir dönemden geçtiğini belirtti. Bu verilerin, İngiltere Merkez Bankası'ndan faiz indirimi beklentisini de körükleyeceği inancında.

Ancak Temmuz ayında daha önceki tahminleri de aşarak yüzde 4,4'e çıkan enflasyon karşısında, Merkez Bankası'nın faiz indirimine gitmekte zorlanabileceği belirtiliyor.

Alt gelir gurubunda bulunan İngiliz halkın yüzde 72'sinin giyim eşyalarında, yüzde 71'inin gıdada,

yüzde 70'inin akaryakıtta, yüzde 70'inin elektrik-gaz gibi zorunlu harcama kalemlerinde ve yüzde 68'inin de mobilya gibi ev eşyalarının alımında önemli ölçüde kısıntıya gittiğini bildirdi.

Almanya'da Federal İstatistik Dairesi'nin açıkladığı rakamlara göre enerji fiyatlarındaki yüksek artışla hızlanan üretici fiyat enflasyonu, Temmuz ayında yıllık olarak yüzde 8,9'a çıkarak son 27 yılın en yüksek düzeyini gördü.

Temmuz 1981'den beri en yüksek seviye olan bu orandan önce, Haziran'da enflasyon yüzde 6,7 olmuştu. Verilere göre enerji maliyetleri

Temmuz'da yüzde 5.1 artarken, yıllık artış oranı da yüzde 24.5 oldu.

AB'de gıda ve enerji fiyatlarının sürüklediği enflasyon, Haziran ayında yüzde 4,3'e ulaştı. 27 üyeli AB'de enflasyon bir önceki ay yüzde 4 ve geçen yılın aynı döneminde yüzde 2,1 seviyesindeydi.

Resmi istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre AB'de ortak para kullanan 15 ülkenin dahil olduğu Avro Bölgesi'nde ise enflasyon geçen ay yüzde 4 ile 16 yıllık tarihinin zirvesine çıktı.

Euro enflasyonu Mayıs ayında yüzde 3,7 ve geçen yıl ortasında yüzde 1,9 düzeyindeydi. Geçen ay en yüksek enflasyon oranları yüzde 17,5'le Letonya, yüzde 14,7'yle Bulgaristan, yüzde 12,7'yle Litvanya, yüzde 11,5'le Estonya ve yüzde 8,7'yle Romanya'da gerçekleşirken en düşük oranlar yüzde 2,3'le Hollanda, yüzde 3,4'le Almanya ve Portekiz, yüzde 3,7'yle Fransa ve yüzde 3,9'la İrlanda'da kaydedildi.

Euro Bölgesi'nde enflasyonun ortavadede yüzde 2 seviyesinin altı olarak belirlenen hedefi hayli aşması nedeniyle güvenilirliğini ko-

rumak isteyen Avrupa Merkez Bankası, 3 Temmuz'da Euro gösterge faizini çeyrek puan artışla yüzde 4,25'e yükseltmişti.

Enerji maliyetlerinde yaşanan artış, Japonya'da enflasyonun 2000 yılından bu yana en yüksek düzeye çıkmasına neden oldu.

Japonya'da çekirdek tüketici fiyatları haziranda yıllık bazda beklentiler doğrultusunda yüzde 1,9 arttı.

U z -

manlar, enflasyondaki yükselişin talepten kaynaklanmadığını, bu yüzden Japonya Merkez Bankası'nın faizleri artırmasını beklemediklerini belirtiyor.

Çin Devlet Başkanı Hu Jintao, ül-

kesinin ekonomik önceliğinin hızlı büyümenin devamını sağlamak olduğunu söyledi. Resmi bir araştırmaya göre, Çin'in can alıcı önemdeki imalat sektöründe hızlı bir düşüş görülüyor.

Dünyanın dördüncü büyüğü olan Çin ekonomisinin fazla hızlı bir yavaşlamaya girdiği kaygıları üzerine Çin merkez bankası, bankaların verdikleri kredileri yüzde 5 oranında artırmalarına izin verdi. Bankacılık kaynaklarının verdiği bilgiye göre, hedeflenen bu serbesti ile 200 milyar yuan (30 milyar dolar) kadar taze kredi serbest bırakılabilir.

İmalat sektöründe yapılan bir araştırma, geçen ay sanayi sektörünün ciddi bir bozulma yaşadığını gösterdi. Lojistik ve Satın Alma Federasyonu'nun açıklamasına göre Haziran ayında 50.2 olan satın alma yöneticileri endeksi Temmuz'da 48.4'e düştü.

Çin ekonomisi 2007'de yüzde 11.9 büyüdü ancak Çin ihracat mallarına olan talepteki düşüş ve kredi darlığının etkisiyle bu yılın ilk yarısında büyüme hızı yüzde 10.4'e indi.

Enflasyonda mevsimsel düşüş

Ağustos ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -2,34 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 12,49, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 14,67 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 10,68 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -1,99, sanayi sektöründe ise yüzde -2,41 olarak gerçekleşti. Üretici Fiyatları sanayinin alt sökterleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 6,16 ile enerji sektöründe gerçekleşti.

Ağustos ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde -0,24 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6,35, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,77 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,43 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla en yüksek aylık artış yüzde 2,12 ile konut grubunda yaşandı. Konut grubunda yıllık artış ise yüzde 23,56'ya ulaştı. Endekste bulunan 454 maddeden 235 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

ÜFE	AĞUSTOS 2008 (2003=100)	AĞUSTOS 2007 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-2,34	0,85
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	12,49	3,93
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	14,67	3,72
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	10,68	8,29

TÜFE	AĞUSTOS 2008 (2003=100)	AĞUSTOS 2007 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,24	0,02
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	6,35	3,13
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	11,77	7,39
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,43	9,46

		2008								2007			
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,42	2,56	3,17	4,50	2,12	0,32	1,25	-2,34	1,02	-0,13	0,89	0,15
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,42	3,00	6,26	11,04	13,39	13,76	15,18	12,49	4,98	4,84	5,78	5,94
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,80	1,29	0,96	1,68	1,49	-0,36	0,58	-0,24	1,03	1,81	1,95	0,22
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,80	2,11	3,09	4,82	6,38	6,00	6,61	6,35	4,19	6,08	8,15	8,39

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Haziran (Milyon YTL)			2008 Yılı Bütçe Hedefi
	2007	2008	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	92.372	99.456	7.12	199.410
Vergi Gelirleri	70.587	82.752	14.7	171.206
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	21.826	26.628	18.0	52.600
Gelir Vergisi	15.701	18.914	16.9	38.100
Gelir Vergisi Tevkifatı	14.253	17.227	17.2	35.141
Kurumlar Vergisi	6.125	7.714	20.5	14.500
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	6.016	7.090	15.1	14.264
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.756	2.070	15.1	4.029
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.691	2.016	16.1	3.877
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	29.399	32.393	9.24	71.382
Dahilde Alınan KDV	8.064	8.442	4.47	17.652
Özel Tüketim Vergisi	17.684	19.775	10.5	44.719
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.530	1.796	14.8	3.976
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	13.485	17.086	21.0	33.502
İthalde Alınan KDV	12.260	15.589	21.3	30.500
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.700	5.035	13.2	8.978
Harcamalar	100.679	100.588	-0.09	222.553

EKONOMİK VERİLER

	2007	2006	2005	2004	2003	2002
GSYH (Cari fiyatlarla milyon YTL)	856.387	758.391	648.932	559.033	454.781	350.476
GSYH (milyon/dolar)	658.786	526.429	481.497	390.387	304.901	230.494
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	4.5	6.9	8.4	9.4	5.3	6.2
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	9.333	6.477	5.008	4.172	3.383	2.598
Üretim Endeksi	145.0	137.6	130.0	123.4	112.4	103.3
Toplam İhracat (milyon/dolar)	107.213	85.535	73.476	63.167	47.253	36.059
Toplam ithalat (milyon/dolar)	170.057	139.576	116.774	97.540	69.340	51.554
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-62.844	-54.041	-43.298	-34.373	-22.087	-15.495
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	63.0	61.3	62.9	64.8	68.1	69.9
İşsizlik Oranı (%)	11.0	9.9	10.3	10.3	10.5	10.6
Kamu Net Borç Stoku (milyon YTL)	248.974	259.527	270.617	274.456	250.841	215.680
İç Borç Stoku (milyon YTL)	255.310	251.470	244.782	224.483	194.387	149.870
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	247.200	205.548	168.716	160.760	144.266	129.671
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyar/dolar)	286.3	245.5	247.1	235.8	202.6	148.5
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-37.996	-32.193	-22.604	-15.559	-8.036	-1.519

(Bin YTL)	2008		2007		2006
	15 Ağustos	8 Ağustos	28 Aralık	17 Ağustos	29 Aralık
Emisyon	31.220.189	30.513.771	27.943.811	26.081.023	23.048.304
Para Arzı					
- M1	82.338.331	79.745.968	77.674.822	75.116.348	42.624.107
- M2	383.726.981	379.364.172	345.028.428	337.850.739	182.101.091
- M3	409.142.182	404.927.409	370.077.665	363.796.049	191.489.106
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	236.332.113	231.412.148	209.845.693	199.673.866	168.858.028
- Vadeli Tasarruf	160.612.502	160.525.109	144.025.106	134.678.752	116.860.397
- Vadesiz Tasarruf	16.367.385	14.626.535	13.502.656	13.404.819	11.889.211
- Vadeli Ticari	33.048.313	31.764.405	27.046.729	27.400.304	22.616.587
- Vadesiz Ticari	10.798.910	10.718.296	13.150.172	10.225.469	8.948.002
- Resmi Mevduat	15.505.003	13.777.803	12.121.030	13.964.522	8.543.831
Kredi Stoku	269.762.523	267.072.414	222.832.596	204.211.480	174.353.503
- Tüm Banka Kredileri	269.762.523	267.072.414	222.832.596	204.211.480	174.353.503
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	153.149.903	153.548.193	148.075.355	151.741.708	140.748.782

Mevzuat Değişiklikleri

- 01.08.2008** - 5795 Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 385)
- 06.08.2008** - 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No: 1)
- 4904 Sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 20 nci Maddesine ve 4857 Sayılı İş Kanununun 108 inci Maddesine İstinaden Uygulanacak İdari Para Cezaları Hakkında Tebliğ
- 13.08.2008** - Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluna Ait Tebliğler (No: 66-102)
- 15.08.2008** - Türkiye İş Kurumu Hizmetlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik
- 19.08.2008** - 5797 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 22.08.2008** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 386)
- Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta Yer Alan Yeni İbarelerinin Kaldırılmasına ve Uygulama Esaslarına İlişkin Tebliğ
- 23.08.2008** - Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 53)
- 27.08.2008** - Varlık Finansmanı Fonlarına ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri: III, No:35)
- Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: X, No:24)
- 28.08.2008** - Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2006-32/32 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (No: 2008-32/36)

Vergi Takvimi

- 01.09.2008** - Temmuz 2008 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
 - SSK (Temmuz 2008) Sigorta Primlerinin Ödemesi
 - Bağ-Kur Sigortalılarının Ağustos 2008 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi
- 08.09.2008** - Ağustos 2008 Dönemi Çeklere Ait Değerli Kağıtlar Vergisi Bildirimi ve Ödemesi
- 09.09.2008** - 16-31 Ağustos Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödemesi
- 10.09.2008** - 16-31 Ağustos Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 15.09.2008** - Ağustos 2008 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 22.09.2008** - Ağustos 2008 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK:4 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Alkollü İçeceklere İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallarına İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödenmesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.09.2008** - Ağustos 2008 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.09.2008** - Ağustos 2008 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
 - 1-15 Eylül Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödemesi
- 25.09.2008** - 1-15 Eylül Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 26.09.2008** - Ağustos 2008 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
 - Ağustos 2008 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- 03.10.2008** - Ağustos 2008 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - SSK (Ağustos 2008) Sigorta Primlerinin Ödemesi
 - Bağ-Kur Sigortalılarının Eylül 2008 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi

Ağustos 2008 Kronoloji

01 Ağustos Konya'da kız öğrenci yurdundaki LPG patlamasında 17 çocuk ile bir kadın hoca öldü, 29 kişi yaralandı.

02 Ağustos Antalya Manavgat'ta çıkan orman yangınında 4000 hektar alan yandı.

03 Ağustos Yüksek Askeri Şura'da TSK'nın komuta kademesi belirlendi. Kara Kuvvetleri Komutanı Org. İlker Başbuğ Genelkurmay Başkanı oldu.

04 Ağustos Sağlık Bakanlığı, son bir ayda yeni doğan 47 bebeğin öldüğü Dr. Tahir Burak Doğum Hastanesi'nde soruşturma başlattı.

05 Ağustos Petrol fiyatları 118 dolara geriledi.

06 Ağustos Cumhurbaşkanı Gül'ün rektör atamalarına tepki gösteren bazı öğretim görevlileri istifa etti.

07 Ağustos İstanbul'da Selimiye Kışlasına 4 havan topu atıldı, mermiler hedefe ulaşmadan patladı.

08 Ağustos Gürcistan ayrılıkçı Güney Osetya'yı işgal edip 12 Rus askerini öldürünce, Rus tankları ve askerleri Gürcistan'a girdi.

09 Ağustos Rus - Gürcü savaşı giderek şiddetleniyor. Rus jetleri Gürcü kentlerini bombaladı, ölü sayısının 2000'e ulaştığı belirtildi.

10 Ağustos Rusya, Güney Osetya'da kontrolü 10 bin askerle sağladı. Rus birlikleri başkent Tiflis'in 65 km yakınına kadar geldi. Gürcistan ateşkes çağrısı yaptı.

11 Ağustos Teröristler Erzincan Kemah'ta yola döşedikleri mayını askeri araç geçerken uzaktan kumandayla patlattı, bir kurmay yarbay, 2 uzman çavuş ve 6 er şehit oldu.

12 Ağustos Rusya Devlet Başkanı Medvedev, Gürcistan'a yönelik hareketin sona erdirildiğini açıkladı.

13 Ağustos Başbakan Erdoğan Rusya'ya giderek Devlet Başkanı Medvedev ve Başbakan Putin'le görüştü.

14 Ağustos İran Cumhurbaşkanı'nın gelişi nedeniyle İstanbul'da ana yollar trafiğe iki saat kapatıldı. İstanbul'da yaşam felç oldu.

15 Ağustos İran Cumhurbaşkanı Ahmedinecad, Sultanaahmet'te Cuma namazı kılmasının büyük bir siyasi olay olduğunu söyledi.

16 Ağustos Pekin Olimpiyat oyunlarında Jamaikalı Usain Bolt, 100 metrede 9.69'luk derecesiyle dünya rekorunu kırarak şampiyon oldu.

17 Ağustos ABD'li yüzücü Michael Phelps Olimpiyatlardaki 8 altın hedefine ulaştı ve spor tarihine geçti.

18 Ağustos Pakistan Devlet Başkanı Müşerref istifa ettiğini açıkladı.

19 Ağustos Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, kayıp trilyon davasında birlikte yargılandığı Necmettin Erbakan'ın cezasını affetti.

20 Ağustos İspanya'nın başkenti Madrid'te havalandıktan sonra düşen uçakta 153 kişi hayatını kaybetti.

21 Ağustos İzmir'de polis otobüsü ile askeri araç geçerken bomba yüklü araç uzaktan kumanda ile patlatıldı, 18 kişi yaralandı.

22 Ağustos Pekin'de 5 bin metrede de ikinci olan Elvan, bir olimpiyatta iki madalya kazanan ilk Türk oldu.

23 Ağustos IMF, ABD ekonomisinin ikinci yarıda küçüleceği uyarısında bulundu.

24 Ağustos Pekin Olimpiyat oyunları görkemli bir törenle sona erdi. Türkiye Olimpiyatlarda 37. sırada yer aldı.

25 Ağustos Hükümet memur sendikaları arasında yürütülen toplu görüşmelerin 3. turu sona erdi.

26 Ağustos Rusya, resmen Gürcistan toprağı olan Güney Osetya ile Abhazya'nın bağımsızlığını tanıdığını açıkladı.

27 Ağustos Moskova'nın Gürcistan'ı bölen kararı kutuplaşma yaattı. NATO, uyarı için bölgeye 8 gemi daha gönderme kararı aldı.

28 Ağustos Futbol bahis oyunu iddia'nın ihalesini, işletmecisi İnteltek yüzde 1.4 komisyonla tekrar aldı.

29 Ağustos Memurlar için yapılan toplu görüşmeler uzlaşmayla sonuçlandı. Hükümet memurlara kümülatif yüzde 8.7 zam önerdi.

30 Ağustos 30 Ağustos Zafer Bayramı ve Türk Silahlı Kuvvetler Günü büyük bir coşkuyla kutlandı.

31 Ağustos Bingöl'ün Yedisu ilçesindeki Jandarma karakolu çevresinde nöbet tutan erlere saldıran PKK'lılar 4 eri şehit etti.